

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
t.a.v. de staatssecretaris
J.M. van Bijsterveldt-Vliegenthart
Postbus 16375
2500 BJ DEN HAAG

Advies Geachte mevrouw Van Bijsterveldt,

Op 28 juni 2010 heeft de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs (CDHO) het voornemen ontvangen van Stenden hogeschool om de Associate degree-opleiding Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs in de locatie in Emmen te vestigen. Voor de beoordeling van dit dossier heeft de CDHO gebruik gemaakt van het door aanvrager reeds op 29 april 2010 bij de NAVO ingediende dossier in het kader van de uitbreiding aanbod Ad-opleidingen pilotronde 4A.

datum
13 juli 2010

onderwerp
Associate degree
Hoger Toeristisch en
Recreatief Onderwijs in
Emmen
Stenden hogeschool

Advies Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

Gelet op het hierna volgende adviseert de commissie u om positief te besluiten op het verzoek van Stenden hogeschool om de Associate degree-opleiding Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs als bekostigde opleiding te verzorgen te Emmen.

ons kenmerk
2010/051

bijlage
beoordelingskader

Beoordelingskader

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Voorts heeft de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009, verder te noemen de Beleidsregel, voor de commissie als leidraad gediend. Het beoordelingskader treft u in de bijlage bij dit advies aan.

Omschrijving van de aanvraag

Aanvrager wenst de nieuwe Ad-opleiding Hoger Toeristisch en Recreatief Onderwijs (HTRO), behorende bij de gelijknamige te Leeuwarden gevestigde bacheloropleiding, te vestigen te Emmen. Daarnaast is aanvrager voornemens de reeds bestaande in Leeuwarden gevestigde opleidingen Ad Hoger Hotelonderwijs en Ad Vrijetijdsmanagement eveneens te vestigen in Emmen. Onderhavige aanvraag is ingediend in het kader van uitbreiding Ad-opleidingen pilotronde 4A. Met deze drie onderling samenhangende Ad-programma's wil aanvrager in Emmen een bijdrage leveren aan het opleiden van professionals die bijdragen aan het ontwikkelen en stimuleren van het inkomend toerisme en zakelijk bezoek.

Motivering

De aanvraag voldoet naar mening van de commissie aan voorwaarden b, d en e van de beleidsregel.

Beoordeling voorwaarde b Beleidsregel

Met de voorgenomen vestiging van de Ad-opleiding HTRO te Emmen wordt naar de mening van de commissie voldaan aan voorwaarde b. De opleiding draagt aantoonbaar bij aan een specifieke behoefte en biedt een oplossing voor een in het beleid van de Rijksoverheid geschetst probleem.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 2 van 4 Hiermee wordt bedoeld op de beleidsaccenten die de Rijksoverheid heeft geplaatst inzake het stimuleren van de doorstroom van mbo-ers. De inzet van het departement van OCW op dit beleidsterrein blijkt uit documenten als het "Plan van aanpak 2008-2011 Doorpakken met Leren & Werken" en de "Beleidsreactie op de Tussenevaluatie van de pilots met Ad-programma's" van 16 oktober 2009. Doel van dit op dit moment geldend beleid is om aan mbo-ers middels Ad-opleidingen meer ontwikkelingsmogelijkheden te bieden. Ad-opleidingen beogen daarnaast een bijdrage te leveren aan de behoefte op de arbeidsmarkt aan meer hoger opgeleiden en faciliteren de door- en opscholing van mbo-ers in het kader van een Leven Lang Leren. Aanvrager betoogt dat met onderhavig programma een duidelijke bijdrage wordt geleverd aan de versterking van de HBO-infrastructuur in Drenthe. Aangevoerd is dat onderhavig voornemen zich specifiek richt op mbo-ers. De voorgestelde opleiding is de meest vanzelfsprekende doorstroom mogelijkheid voor studenten afkomstig vanuit MBO-toerisme. Er is momenteel sprake van een zeer beperkte doorstroom van de mbo-ers uit Drenthe naar de verwante hbo-bachelor opleidingen in Leeuwarden. Met het vestigen van deze Ad-opleiding in Emmen zal de doorgroei van mbo naar hbo in Drenthe worden gestimuleerd. De aanvraag levert derhalve een duidelijke bijdrage aan de uitvoering van het hiervoor genoemde, en op dit moment geldende, beleid terzake van doorstroom van mbo-ers.

Beoordeling voorwaarde c Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de aanvraag niet voldoet aan voorwaarde c, aangezien de opleiding niet zal worden gevestigd in een landsdeel waarop bestuurlijke afspraken met de minister van toepassing zijn over versterking van de kennisinfrastructuur ter vermindering van door de minister erkende gebiedsspecifieke knelpunten of achterstandssituaties. De commissie heeft daarbij overwogen dat haar geen bestuurlijke afspraken bekend zijn die gemaakt zijn tussen de minister enerzijds en Noord Nederland in het algemeen en/of Drenthe in het bijzonder anderzijds, waarbij wordt ingezet op versterking van het hoger onderwijs om achterstandssituaties te verminderen zoals bedoeld in de Beleidsregel. In de aanvraag wordt ook niet verwezen naar dergelijke bestuurlijke afspraken op Rijksniveau.

Beoordeling voorwaarde d Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat wordt voldaan aan voorwaarde d van de Beleidsregel. De commissie heeft daarbij overwogen dat bij de verwante Ad-opleidingen in Leeuwarden sprake is van een stagnatie in groei van de instroom. Aanvrager heeft afspraken gemaakt met het Drenthe College en het Alfa College met het doel om de instroom in het hbo te vergroten. Uit onderzoek blijkt dat er een reële instroomverwachting is. Landelijk gezien zijn er verder geen andere vergelijkbare Ad-opleidingen. Met andere aanbieders van de verwante hbo-opleidingen is afgestemd, uit het overleg is naar voren gekomen dat deze instellingen geen bezwaar hebben tegen de vestiging van onderhavige opleiding in Emmen. Aanvrager heeft aangetoond dat mbo-ers met een relevante vooropleiding uit Drenthe niet of nauwelijks doorstromen naar een verwante Ad- of hbo-opleiding in Leeuwarden. Een regionaal gerichte Ad-programma zal naar verwachting beter aansluiten bij de behoeften van MBO-ers in de regio. De geschatte instroom van 30 studenten komt de commissie niet onredelijk voor. Tot slot blijkt uit overgelegd onderzoek dat de toeristisch recreatieve werkgelegenheid de afgelopen jaren een stijgende trend vertoont.

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 3 van 4 De arbeidsmarktverwachting voor hoger opgeleiden in deze sector redelijk, en is beter dan voor lager opgeleid personeel in de sector. De commissie komt dan ook tot de conclusie dat van onderhavig voornemen geen substantieel nadelige effecten zullen uitgaan voor het bestaande onderwijsaanbod.

Beoordeling voorwaarde e Beleidsregel

De commissie is van oordeel dat de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur in voldoende mate is verzekerd. In haar overwegingen heeft de commissie betrokken dat met het mbo-onderwijs in Drenthe afspraken zijn gemaakt om de doorstroom zo optimaal mogelijk te laten verlopen. Voorts is het lectoraat duurzame innovatie in de regionale kenniseconomie gekoppeld aan onderhavige Ad-opleiding. Dit lectoraat richt zich specifiek op ontwikkeling van toerisme in Zuidoost Drenthe. De doorstroom naar de bacheloropleiding, na afronding van het Ad-programma, is eveneens gegarandeerd.

Gelet op het vorenstaande adviseert de Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs u om positief te besluiten op het voorliggende verzoek.

De Commissie Doelmatigheid Hoger Onderwijs

drs. N.M. Verbraak
voorzitter

**Commissie
Doelmatigheid
Hoger Onderwijs**

pagina 4 van 4 **Bijlage: beoordelingskader macrodoelmatigheid nieuwe vestigingsplaats**

De wettelijke grondslag voor dit advies is gelegen in artikel 7.17 van de Wet op het Hoger onderwijs en Wetenschappelijk onderzoek (WHW). Aan de hand van de in artikel 5.1 eerste lid van de in de Beleidsregel doelmatigheid hoger onderwijs van 17 juni 2009 genoemde voorwaarden worden voornemens tot het vestigen van (een deel van) een opleiding in een andere gemeente beoordeeld op doelmatigheid.

De nieuwe vestigingsplaats van een opleiding, niet zijnde een hbo-master-opleiding, kan volgens dit artikel alleen doelmatig worden geacht indien het voornemen voldoet aan ten minste één van de voorwaarden a, b of c en tevens aan beide voorwaarden d en e van artikel 4.1, eerste lid van de Beleidsregel.

Volgens voorwaarde a van artikel 4.1 van de Beleidsregel draagt de opleiding aantoonbaar bij aan de verdere ontwikkeling van de Nederlandse kennissamenleving doordat de opleiding tegemoet komt aan een door de Minister erkende behoefte aan nieuwe beroepen of aan door de Minister noodzakelijk geachte nieuwe ontwikkelingen, waaronder wetenschappelijke ontwikkelingen in innovatieve sectoren.

Volgens voorwaarde b draagt de opleiding aantoonbaar bij aan een andere dan onder a genoemde en door de Minister erkende behoefte op terreinen, waarvoor de Rijksoverheid een bijzonder verantwoordelijkheid op stelselniveau draagt.

Volgens voorwaarde c wordt de opleiding gevestigd in een landsdeel waarover bestuurlijke afspraken met de Minister zijn gemaakt om de kennisinfrastructuur aldaar te versterken, om daarmee gebiedsspecifieke knelpunten en achterstandssituaties te verminderen.

Op grond van voorwaarde d mag realisering van de opleiding op lange termijn niet leiden tot substantieel, of indien voldaan aan voorwaarde c bovenmatig, nadelige effecten voor de benutting van de bestaande capaciteit en infrastructuur op het desbetreffende onderwijs- en onderzoeksterrein.

Volgens voorwaarde e is de inbedding van de opleiding in de (regionale) kennisinfrastructuur voldoende verzekerd.